

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Rezoluția 53/111 din 9 decembrie 1998, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a hotărât crearea unui Comitet interguvernamental pentru elaborarea unei convenții internaționale generale împotriva criminalității transnaționale organizate, a unor instrumente internaționale de luptă împotriva traficului de femei și copii, împotriva transportului ilicit de migranți, inclusiv pe cale maritimă, precum și împotriva fabricării și traficului ilicit de arme de foc, a pieselor și elementelor lor și a muniției, sub forma unor Protocoale adiționale.

La **15 noiembrie 2000**, la **New York**, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat **Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate**, precum și două protocoale adiționale, respectiv, **Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special a femeilor și a copiilor**, precum și **Protocolul împotriva traficului de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare**.

Adoptarea unor astfel de documente în cadrul Organizației Națiunilor Unite reflectă preocuparea constantă a acestui înalt for pentru găsirea unor soluții care, prin armonizarea legislațiilor naționale, să permită promovarea unei politici penale comune de către statele membre în vederea prevenirii și combaterii criminalității transnaționale organizate.

La 14 decembrie 2000, România a semnat, la **Palermo**, Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, Protocolul adițional privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special a femeilor și a copiilor, precum și Protocolul adițional împotriva traficului de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare.

Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și cele două Protocoale adiționale semnate de România reprezintă instrumente internaționale deosebit de importante în lupta împotriva criminalității transnaționale organizate, acestea conținând reglementări avansate, determinate de cerința adaptării mijloacelor de luptă la noile forme și modalități organizate, transnaționale, de săvârșire a infracțiunilor.

Principalele prevederi ale convenției se referă la:

1. Definirea, în înțelesul convenției, a unor noțiuni de drept penal legate de fenomenul criminalității transnaționale organizate: “grup infracțional organizat”, “infracțiune gravă”, “grup structurat”, “produs al infracțiunii”, “confiscare”, “infracțiune principală”, livrare supravegheată” etc.

2. Stabilirea criteriilor care determină caracterul “transnațional” al unor infracțiuni (art.3 paragraful 2);

3. Măsurile ce trebuie luate la nivel național de Statele-Părți pentru incriminarea participării la un grup infracțional organizat, a spălării produsului infracțiunii, a corupției, precum și împiedicarea bunei funcționări a justiției;

4. Măsurile ce se impun în vederea confiscării și dispunerii de produsele infracțiunilor prevăzute de art.5, 6, 8 și 23;

5. Stabilirea competenței soluționării cauzelor privind infracțiunile prevăzute;

6. Cooperarea internațională - extrădarea, transferul persoanelor condamnate, asistența judiciară, anchetele comune, tehnicile de anchete speciale, transferul procedurilor penale, cooperarea între serviciile de investigații și de reprimare.

Având în vedere competențele stabilite prin lege, precum și declarațiile formulate de România la ratificarea altor convenții în materie de cooperare internațională, autoritățile centrale desemnate în temeiul art.18 paragraful 13 din Convenție sunt Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție (pentru cererile de asistență judiciară formulate în faza de urmărire penală) și Ministerul Justiției (pentru cererile de asistență judiciară formulate în faza de judecată sau de executare a pedepsei).

Protocolul adițional privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special a femeilor și copiilor, conține dispoziții care vizează: prevenirea și combaterea traficului de persoane (acordând atenție deosebită femeilor și copiilor), protejarea și ajutorarea victimelor unui astfel de tratament, cu respectarea deplină a drepturilor lor fundamentale, precum și promovarea cooperării între Statele-Părți în atingerea acestor obiective.

Protocolul adițional împotriva traficului de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare are drept obiect prevenirea și combaterea traficului ilegal de migranți, protejarea drepturilor migranților care fac obiectul acestui trafic, precum și promovarea cooperării internaționale în acest sens. Principalele reglementări se referă la:

1. Definirea noțiunilor de: “trafic de migranți”, “intrare ilegală”, “document de călătorie sau de identitate fraudulos”, “navă”;

2. Măsurile ce trebuie luate la nivel național de Statele-Părți pentru incriminarea faptelor prevăzute la art.6, atunci când acestea sunt săvârșite intenționat și pentru a obține, direct sau indirect, un folos financiar sau un alt folos material;

3. Măsurile ce trebuie luate la nivel național de Statele-Părți împotriva traficului ilegal de migranți pe mare (partea a - II - a);

4. Măsuri de prevenire și cooperare împotriva traficului ilegal de migranți (informări, securizarea frontierelor, legitimitatea și valabilitatea documentelor de călătorie sau de identitate, cooperarea tehnică, acceptarea de către fiecare Stat-Parte a întoarcerii unei persoane care a făcut obiectul unei fapte prevăzută de art.6).

Pentru realizarea cooperării internaționale, Statele-Părți trebuie să-și desemneze autoritățile competente să primească cererile de asistență pentru nave (maritime) și de confirmare a înmatriculării dreptului de a arbora pavilionul lor (art.8 paragraful 6). În

acest sens, ținând cont de legislația română în domeniu, autoritatea centrală desemnată este Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței.

Textele Convenției Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate și ale celor două Protocoale adiționale nu sunt contrare prevederilor Constituției României sau principiilor de bază ale sistemului nostru de drept.

În vederea armonizării dreptului intern cu prevederile Convenției și ale celor două Protocoale au fost deja adoptate unele acte normative: Legea nr.678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.112/2001 privind sancționarea unor fapte săvârșite în afara teritoriului țării de cetățeni români sau de persoane fără cetățenie domiciliată în România, Legea nr. 296/2001 privind extrădarea, precum și Legea nr.704/2001 privind asistența judiciară internațională în materie penală. De asemenea, sunt în curs de elaborare: proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului Penal și a Codului de procedură penală, proiectul de Lege privind asigurarea protecției și asistenței martorilor aflați în stare de pericol, precum și proiectul de Lege privind combaterea criminalității sistemelor informatice.

Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate nu a intrat încă în vigoare, fiind necesară, în acest scop, depunerea a patruzeci de instrumente de ratificare. Deocamdată au fost depuse șapte instrumente de către: Monaco, Nigeria, Iugoslavia, Polonia, Peru, Bulgaria și Letonia (situație la data de 1 februarie 2002).

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de Lege alăturat, pe care, în conformitate cu prevederile Legii nr.4/1991 privind încheierea și ratificarea tratatelor, vă rugăm să-l aprobați.

PRIM-MINISTRU
Adrian Năstase